

# S. XVI (Edat Moderna)

| Anys             | Esdeveniments Mundials                                                                                              | Veterinària                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1501</b>      | Llei d'arrendament del sol que amplia privilegis a la Mesta de Castella                                             | <p><u>Espanya</u>. <b>Gabriel Alonso de Herrera</b> <i>Tratado de Agricultura</i> fa una radiografia de l'agricultura castellana del XVI. Interessant influència dels aliments en la salut humana</p> <p><u>Espanya</u>. <b>Francisco de la Reyna</b> <i>Libro de Veterinaria</i>. Es el precursor en identificar la circulació de la sang</p> <p><u>Anglaterra</u>. <b>John Fitzherbert</b>. <i>Boke of Husbandrie</i>. Tractat sobre agricultura amb temes veterinaris</p> <p><u>Suïssa</u>. El llibre de <b>Vegetius</b>, veterinari romà 450 es publica per primer cop amb el títol <i>Mula-Medicina</i> i es considera la primera obra impresa sobre veterinària</p> <p><u>França</u>. <b>Jeahn de Brie</b> és el pastor-veterinari del segle XIV veu impesa la seva obra sobre paràsits i malalties en ovelles <i>Le vray régime et gouvernement des bergés et bergères</i>.</p> <p><u>Verona</u>. <b>Girolamo Fracastoro</b> considerat el pare de l'epidemiologia amb el seu llibre <i>De contagione et contagiosus morbis et eorum curatione</i> ..</p> <p><u>Napols</u>. <i>Ordini di cavalcare</i> ... de <b>B.Grisone</b> es el primer tractat europeu sobre l'art de la cavalleria famós a l'Escola Hipitrica de Napols</p> <p><u>Alemanya</u>. <b>Konrad von Gesner</b> <i>Historia Animalium</i> .Morfologia dels animals domèstics i incidència en les glàndules mamàries</p> <p><u>Anglaterra</u> <b>Thomas Tusser</b> <i>Hundred Good Points of Husbandry</i> amb 13 edicions et tot el segle</p> |
| <b>1501-13</b>   | Miguel Angel Buonarotti treballa amb el David, Capella Sixtina i El Moisés.                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1503</b>      | Leonardo da Vinci pinta La Gioconda. Es crea la “Casa de Contratacion” a Sevilla que monopolitza el comerç d’Indies |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1504</b>      | Mor Isabel I de Castella                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1509-1547</b> | Regnat d’Enric VIII en el que es produeix el cisma de l’Església Anglicana (1531)                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1512</b>      | Annexió de Navarra a Castella                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1513</b>      | Vasco Nuñez Balboa descobr. el Pacífic a través est. Panamà                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1515</b>      | Portugal controla l’estret d’Ormuz al Golf Pèrsic                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1516</b>      | Carles I és rei de Castella i Catalunya i Aragó. Tres anys mes tard proclama emperador d’Alemanya com a Carles V    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1517</b>      | Martín Lutero fixa les seves tesis a Wittemberg                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1519</b>      | Magallanes inicia la primra volta al món i Hernan Cortés el descobriment de Mèxic                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1520-21</b>   | Revolta de las Comunidades a Castella i Germanies a Aragó                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1521</b>      | Els turcs conquesten Belgrad i el 1529 asedien Viena per primer cop                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1522</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1523</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1528</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1534</b>      | Ignasi de Loyola funda la Companyia de Jesús                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1536</b>      | Cabeza de Vaca explora terres de Florida                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1538</b>      | Els turcs arriben a l’India i tres anys més tard s’annexionen Hungria                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1542</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1543</b>      | Copèrnic afirma que la terra gira al voltant del Sol                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1546</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1550</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1551</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1553</b>      | Miguel Servet mort cremat per defensar teor.circul.lació sang                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1555</b>      | Pau d’Augsburg on els prínceps protestants alemanys obtenen revindicacions de Carles V                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1556-64</b>   | Construcció del Louvre                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1556</b>      | Abdicació de Carles V vers Felip II rei d’Espanya i Ferran I emperador d’Alemanya                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1557</b>      |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1558-1607</b> | Regnat d’Isabel I d’Anglaterra                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

document elaborat per Vicenç Allué Blanch. Biblioteca de Veterinària UAB

S. XVI  
(Edat Moderna)

| Anys                         | Esdeveniments Mundials                                                                                                                                                                                                                                                                 | Veterinària                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1561<br>1563<br>1564         | Madrid es converteix en capital d'Espanya<br>S'incia la construcció del Monestir de l'Escorial<br>Creació de l'Index de Llibres Prohiits per l'Església Catòlica                                                                                                                       | <u>Espanya</u> . <b>Alonso Suarez</b> reuneix textos precedents de Xenofont, Dieç, Crescenti i Rusio en una <i>Recopilacion...</i> . A França <b>C.Estienne</b> escriu <i>Praedium rusticum</i>                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1565                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <u>Anglaterra</u> . <b>Thomas Blundeville</b> amb <i>The Fower Chiefst Offices. Belonging to Horsemanshippe</i> escriu el primer gran treball veterinari en anglès. <u>Italia</u> <b>Agostino Gallo</b> <i>Vinti giornate dell' agricoltura e de piaceri della villa</i> . Estudia diversos tipus de bestiar i la conveniència de l'estabulació fixa i el suministre de farratges henificats. Considerat precursor de la Nutrició Animal. |
| 1566-68<br>1568-71<br>1571   | Revolta als Paisos Baixos comandada per Guillem d'Orange<br>Revolta dels Moriscos a las Alpujarras<br>Batalla de Lepanto amb derrota dels turcs                                                                                                                                        | <u>Espanya</u> . <b>Pedro Lopez Zamora</b> , examinador del R.T.P. de Navarra escriu un <i>Libro de Albeyteria</i> . Obra escrita en diàleg en que el deixeble pregunta i el mestre respon obeeix a uns esperit docent propi de les primeres universitats.                                                                                                                                                                                |
| 1576<br>1577-80<br>1578-1657 | Francis Drake arriba a Califòrnia i explora el Pacífic<br>Willian Harvey, fundador de la teoria “ovista” segons la qual les famelles aporten la major estructura en la reproducció, contra la “animalista” de Leeuwenhoek que prioritza l'espermatoozo com element transmissor de vida | <u>Anglaterra</u> . <b>George Turberville</b> escriu <i>The Arte of Venerie or Hunting</i> que és el primer tractat anglès sobre les malalties dels gossos.                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1580-90<br>1581<br>1582      | Epidèmia de pesta a la Mediterrània<br>Províncies Holandeses es separen d'Espanya                                                                                                                                                                                                      | <u>Espanya</u> . <b>Fernando Calvo</b> escriu <b>Libro de Albeyteria</b> que amb una visió filosòfica i biològica de l'albeiteria buscant causes i conseqüències de les malalties                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1587<br>1588<br>1598         | Maria Estuardo, reina d'Escòcia és executada<br>L'Armada Invencible és derrotada per la flota de Drake<br>Mor Felip II a l'Escorial                                                                                                                                                    | <u>Anglaterra</u> . <b>Leonard Mascall</b> publica <i>Fyrst Booke of Cattell</i><br><br><u>Florència</u> . La gran obra d'aquest segle està escrita per <b>Carlo Ruini</b> : <i>Anatomia del Cavallo</i> . Es el primer llibre d'anatomia del cavall i és referencia obligada en tractats posteriors.                                                                                                                                     |